

Laiškas Jadvygai Čiurlionytei, [po 1946-10-20], [Vilnius].

MJ! / Kiek atsispindi laiške, Kazio nuotaika - gera.

MJ [1]!

Kiek atsispindi laiške, Kazio [2] nuotaika — gera. Labai geras ženklas, kad jo dvasia tokia tvirta ir kad atsirado jame stiprus optimizmas.

Bo „CK“ sferose prieš jį dantys tebegriežiami, — jis visiškai teisingai kalba apie priežastį (ja 1-as punktą apie Baltaragį [3]). Vakar Universitete per „mokslinę konferenciją“ jį vėl labai koliojo Zimanas [4] ir, berods, net Vabalas-Gudas [5]. Aš ten nebuvo, man tik pasakojo. Gal smulkiau papasak[oa]s Ta[u] Gučas [6]. [Kol] tokie dalykai tebesidaro, ką gi čia [žmogu]s gali padėti. Gal Kazys ir perdeda [kiek] bardamas vadinamuosius „geradarius“ (o manęs jis neįskaito į jų tarpą?), — ką g[i] jie gali padėti. Ir jie visi yra tik menki žaisliukai, manekenai, kuriuos už virvelės tampo iš Maskvos. Aš tikiu, kad Kazio neišveš [7]. O daugiau — su kakta sieną negi pramalsi. Apie Zimano kalbą Kaziui gal nereikėtų sakyti. Bet kaip matyti iš laiško, padėti ir jis gerai supranta. Vadinas, velniava, prieš jį užusukta, dar nepraėjusi.

T[avo] Balys

Atleisk už bjaurią rašyseną. Bet ji man prieš 3 savaites taip sugedo, kad dar labai menkai tesitaiso. Padoriau rašyti nebemoku — B[alys].

KOMENTARAI

[1] ~ *santr* = Miela Jadze!

Jadvyga Čiurlionytė (1898-1992), etnomuzikologė, VU Istorijos-filologijos fakulteto, Vilniaus konservatorijos dėstytoja, skaitė liaudies muzikos kūrybos kursą, dirbo mokslinį darbą.

[2] Kazys Boruta (1905-1965), rašytojas, Jadvygos Čiurlionytės vyras. 1946 m. kovo 17 d. suimtas saugumiečių surengtoje pasaloje pasipriešinimo okupaciniam režimui dalyvės Onos Lukauskaitės-Poškienės bute. Išvežtas į saugumo rūsius, tardytas (neišsidavė žinąs apie veikusią pagrindinę organizaciją). 1946 m. spalio 20 d. nuteistas dėl ideologinio pasyvumo 5 metams. Kalėjo Vilniuje, Rusų lageryje.

[3] Kazys Boruta, Baltaragio malūnas, arba Kas dėjosi anuo metu Paudrūvės krašte, Kaunas: Valstybinė grožinės literatūros leidykla, 1945. Išleistas kūrinys 1945-11-25 įvertintas neigiamai. Plačiau žr. V Rudminas [Genrikas Zimanas], „Suprietarinta tautosaka“, in: *Tiesa*, 1945-11-25, Nr. 275, p. 6. Kūrinys pateko į specfondus.

[4] Genrikas Zimanas (1910-1985), ideologas, laikraščio *Tiesa* vyriausiasis redaktorius.

[5] Jonas Gudaitis-Vabalas (1881-1955), pedagogas, psichologas, VU Pedagogikos katedros vedėjas.

[6] Alfonsas Gučas (1907-1988), psichologas, pedagogas, VU Psichologijos katedros vedėjas, Istorijos ir filologijos fakulteto prodekanas, dekanas.

[7] Kazys Boruta Jadvygos Čiurlionytės dėka nebuvo ištremtas į Sibirą. Jadvyga Čiurlionytė informuodavo LTSR Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirmininką Justą Paleckį, jo nurodymu Kazys Boruta likdavo Vilniuje. Įkalintas Rusų kalėjime. 1946 m. pateikė amnestijos prašymą.